

Enquête

De enquête is een initiatief van het streekinitiatief Opsterlân-Oost (SIOO) naar het goede voorbeeld van de verkenning die in 2022 werd uitgevoerd door het projectteam Rûnom it Alddjip (RIA) onder de agrariërs in Opsterlân-West. Daarin hebben alle deelnemende ondernemers aandachtspunten meegegeven voor een eventueel vervolgproces.

Het doel van het SIOO is om in beeld te brengen wat het toekomstperspectief is van de agrariërs in Opsterlân-Oost: Hoe zien de boeren zelf hun toekomst in Opsterlân-Oost. Maar ook wat is uw visie op het stikstofbeleid (ook wat betreft [latente stikstof](#)) en het [derogatiebeleid](#) en het nieuwe FPLG ([Frysk Programma Landelijk Gebied](#)). En wat zijn uw ervaringen, verwachtingen en wensen in het kader van de maatschappelijke opgaven wat betreft de biodiversiteit, natuurinclusieve landbouw, energietransitie, verdroging, NNN-opgave ([Natuurnetwerk Nederland](#)) en KRW ([Kaderrichtlijn Water](#)). Wat betekenen deze opgaven voor het gebied en voor de individuele boer. Welke ontwikkelingsbehoeften zijn er, en welke veranderingen hebben inmiddels al plaatsgevonden die bijdragen aan deze opgaven.

Er is voor gekozen om het gebied te beperken tot het oostelijke gedeelte van Opsterlân (grens Hemrikerpaad). Dit gebied valt binnen de gebiedscommissie [Koningsdiep](#) en grenst aan het projectteam Rûnom it Alddjip (RIA). De gebiedscommissie Koningsdiep biedt steun bij de financiering maar het SIOO werkt inhoudelijk geheel onafhankelijk.

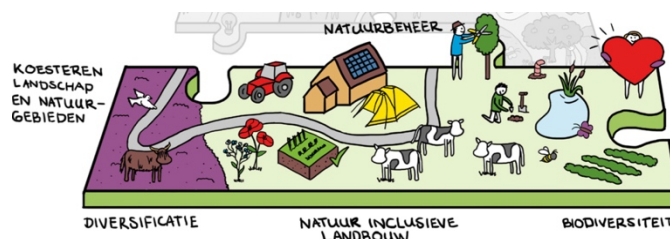
Achtergrondinformatie Gemeente Opsterlân

In de [omgevingsvisie](#) (2015-2030) van de gemeente Opsterlân is '[Naar een landbouw met toekomst](#)' een van de vijf beschreven opgaven:

“Op dit moment (2023) is de discussie rondom het stikstofdossier actueel. Hierbij krijgt natuurherstel en verbetering van de biodiversiteit ook nadrukkelijk aandacht. Bijvoorbeeld door maatregelen om natuur te integreren mee te nemen bij planvorming en werkzaamheden. Dat geldt overigens niet alleen voor de landbouw, maar ook bij nieuwbouw en renovatie van woningen of bedrijven en bij aanleg en onderhoudswerkzaamheden in de (openbare) ruimte. Zo wordt een extra bijdrage geleverd aan de verbetering van de biodiversiteit en herstel van natuurwaarden.

Natuurinclusieve landbouw is een duurzame vorm van landbouw, die biodiversiteit op en rond het bedrijf benut en beschermt. Het produceert voedsel binnen de grenzen van natuur, milieu en leefomgeving. Het is economisch rendabel en kent maatschappelijk draagvlak. Het gaat daarbij om verbetering van biodiversiteit, van bodem- en waterkwaliteit, van leefbaarheid en van het (cultuur)landschap.

Voor een vitale en toekomstbestendige ontwikkeling van het platteland is het noodzakelijk om de omslag te maken naar een vorm van landbouw die zowel ecologisch als economisch duurzaam is. Want de sector heeft behoefte aan een toekomstperspectief, waarbij zicht is op een goed verdienmodel. Deze omslag moet ook bijdragen aan biodiversiteit, landschap, dierenwelzijn, gezonde voeding en een breed maatschappelijk draagvlak hebben.”

Achtergrondinformatie provincie Fryslân*

Deze zomer moeten alle provincies een ontwerp gebiedsprogramma inleveren bij het Rijk. In dat gebiedsprogramma wordt op hoofdlijnen omschreven hoe door Fryslân in het landelijk gebied de opgaven voor klimaat, water & bodem, natuur en stikstof opgepakt worden.

Er wordt gestreefd naar een gezonde natuur waarbij ook toekomst is voor de landbouwsector. Ook het goed in beeld brengen van de sociaaleconomische gevolgen voor de individuele ondernemer en de regio is een brede wens van alle betrokken partijen.

Klimaat, water en bodem

Het klimaat verandert, de zeespiegel stijgt, weersextremen nemen toe en de bodem daalt. Om ook in de tweede helft van deze eeuw nog goed te kunnen wonen, werken en recreëren in Fryslân, hebben Wetterskip Fryslân en provincie Fryslân de ontwerpvisie [Fryslân Klimaatbestendig 2050+](#) opgesteld. Het doel hiervan is om water en bodem sturend te maken, wat uiteindelijk zal zorgen voor een veerkrachtiger water- en bodemsysteem. De visie staat nog niet vast, maar geeft een stip op de horizon voor na 2050.

Natuur

[Stikstofgevoelige Natuurgebieden](#)

In de Natura 2000-gebieden in Fryslân spelen verdroging als gevolg van klimaatverandering, uitputting van de bodem en te veel stikstofneerslag. Maar ook de transitie van de landbouw, vrijkomende agrarische gebouwen en de energietransitie spelen een rol. In de gebiedsgerichte aanpak wil provincie Fryslân samen met waterschappen, terreinbeheerders, gemeenten, inwoners, (agrarische) bedrijven en andere betrokkenen verschillende vraagstukken tegelijk aanpakken. Daarbij komen eerst de gebieden aan de beurt waar de urgentie hoog en de impact groot is. Hiervoor zijn gebiedsanalyses gemaakt. Deze analyses geven inzicht in de natuur, economie, stikstofbronnen en -problematiek per gebied. Daarnaast vormen ze de basis voor de gebiedsgerichte stikstofaanpak van Fryslân.

*Bron: [Nieuwsbrief Provincie Fryslân over het Frysk Programma Landelijk Gebied \(FPLG\)](#), 17 april 2023
Gebiedsanalyses in Opsterlân-Oost:

- [Gebiedsanalyse Bakkeveense duinen januari 2021.pdf](#)
- [Gebiedsanalyse Wijnjeterper Schar januari 2021.pdf](#)

Achtergrondinformatie Rijksoverheid

Stikstof

[Aanpakstikstof.nl](#) is het platform voor informatie over de aanpak van de stikstofproblematiek van de Rijksoverheid, in samenwerking met het Interprovinciaal Overleg, de Unie van Waterschappen en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Op deze website is te lezen hoe de aanpak stikstof eruitziet en wat de stand van zaken is op dit moment.

Informatie Wageningen Universiteit & Research

Video: [Professor Wim de Vries geeft uitleg over stikstof in een college](#)

Dossier: [Integrale Gebiedsgerichte Aanpak](#)

Artikel: [WUR-experts: Verklein de veestapel niet door duur uitkopen, maar via natuurlijk verloop](#)

Afkortingen en links ([klik hier](#))

